

Skötselplan för naturreservatet Lilla Strömtorpsskogen i Degerfors kommun

Äldre barrskog med inslag av döda träd i Lilla Strömtorpsskogen februari 2024. Foto: Björn Gunnarsson

Skötselplanen utgör bilaga 1 till reservatbeslutet.

Skötselplanen är upprättad av Björn Gunnarsson.

Allmän del

Naturförhållanden

Landformerna i Lilla Strömtorpsskogen består av en svagt utformad småblockig höjdsträckning strax under högsta kustlinjen med svallade finjordsrika sluttningar. Granskog med inslag av tall, björkar samt enstaka aspar täcker stora delar av området. Gran är det vanligaste trädslaget över större delen av området. Tallen är fläckvis mer dominerande, framför allt högre upp i terrängen. Mellan höjdryggarna finns fuktsvackor. De hjälper till att ge området ett lokalklimat med hög jämn luftfuktighet.

Skogen har brukats småskaligt, där begränsade uttag åt gången har gjorts. Det har lett till att skogen blivit olikåldrig och flerskiktad. Gamla träd förekommer väl utspritt förutom vid de nyligen avvercade hyggesytorna.

Inslagen av död ved är relativt stora, främst olika substrat av barrved, men även en del lövved.

Historisk markanvändning

Lilla Strömtorpsskogen är en historisk rest av en skogstyp som förr hade stor utbredning runt gårdarna i trakten. Dessa var i över 200 år bergmanshemman under Strömtorpshyttan. Traktens skogar har använts i ett mångbruk med skogsbete, plockhuggningar och träkolsframställning. Allteftersom tiden gått har skogen åter tätat i takt med att betesdjuren försvunnit och de lågintensiva virkesuttagen skett med allt längre tidsintervall.

Översiktligt kan tre allmännare etableringsfaser spåras i de nuvarande skogsgenerationerna efter borrhåll av ett antal representativa trädindivider av både tall och gran. De allmännare trädetableringsfaserna inträffar omkring 1885–1890, vid tiden för första världskriget ca 1916–1917 samt vid tiden för världsdepressionen omkring 1930–1933. Äldsta påträffade trädet var en uppenbart senvuxen gran i en sumpskogskant med första årsring omkring 1868 (drygt 150 år). Nämnda gran hade ett margrandsstadium som varade uppemot 40 år innan levnadsbetingelserna plötsligt blivit bättre. Margrandsstadier verkar generellt varit en vanlig förekomst i yngre år hos idag äldre granar vilket skulle kunna sättas i samband med upprepat skogsbete.

Häradsekonomska kartan visar att området även tidigare varit beskogat.

Inga registrerade fornlämningar eller andra kulturhistoriska lämningar finns i området.

Prioriterade bevarandevärden

Området utgörs av äldre barrskog med värdekärnakvalitet. Det finns gott om gamla träd av gran och tall, liksom äldre lövinslag av asp, björk, klibbal, sälg och rönn. Inslagen av död ved är över lag höga och är väl spridda i olika åldrar och nedbrytningsstadier.

Områdets naturvärden betingas av skogsbeståndens naturskogsartade struktur och en mångfald av sådana arter som missgynnas av skogsbruk. Fuktiga sumpsskogssvackor, förekomsten av stenblock och inte minst skogens stamtäthet och flerskiktning gör beståndsklimatet fuktigt vilket är gynnsamt för många sällsynta arter. Bland kontinuitet- och fuktkrävande arter kan nämnas vågig sidenmossa, stubbspretmossa, västlig hakmossa, platt fjädermossa, gammelgranslav, brunpudrad nållav, njurlavar, rostfläck, rävticka, vedticka och blodticka. Området är hemvist för skogsfåglar som tretåig hackspett, pärluggla, tjäder och järpe.

Källor

Artdatabanken. (2024). Artportalen. SLU Artdatabanken, Uppsala.
<https://artportalen.se/>

Riksantikvarieämbetet. (2024). Fornsök. <https://app.raa.se/open/fornsok/>

Plandel

Reservatet har indelats i tre skötselområden:

- A. Äldre skog
- B. Yngre skog
- C. Friluftsliv

Skötselområde A, Äldre skog (29 ha)

Skogen utgörs i huvudsak av äldre barrskog med inslag av lövträd. Skogen har under lång tid tillåtits att åldrats och är naturskogsartad.

Bevarandemål

Skogen är barrdominerad och har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd och olika former av död ved. Omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Arealen naturskog är minst 29 ha.

Skötselåtgärder

- Fri utveckling med intern dynamik.
- Möjlighet till frihuggning av särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper av naturvärdesträd genom huggning närmast träden, ringbarkning eller motsvarande.
- Utredning av behov och konsekvenser av återställning av våtmarkers hydrologi.
- Vid behov, hydrologisk återställning.

Skötselområde B, Yngre skog (6 ha)

Skogen utgörs av lövrika hyggesytor. Björksly dominerar. Enstaka äldre träd finns kvarlämnade på hyggena såsom tallar och björkar.

Bevarandemål

Skogen har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd och olika former av död ved. Omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Arealen naturskog är minst 6 ha.

Skötselåtgärder

- Fri utveckling och självgallring.
- Möjlighet att röja bort unggran som engångsåtgärd för att styra beståndet mot lövrik naturskog.
- Utredning av behov och konsekvenser av återställning av våtmarkers hydrologi.
- Vid behov, hydrologisk återställning.

Skötselområde C, Friluftsliv

Reservatet ligger cirka 5 kilometer nordnordväst om Degerfors, precis öster om motorbanan som ligger nära Rönningshagen. I nuläget finns ingen parkeringsplats planerad för området. En informationstavla kommer finnas vid reservatets nordöstra hörn nära platsen där det finns en vägbom.

Reservatet ligger i Nivå 1, enligt fastställt nivåläggningsdokument dnr: 512-504-2014. Nivå 1 innebär att inga besöksanläggningar förutom en informationstavla finns i reservatet

Bevarandemål

Naturreservatet ska ge allmänheten goda möjligheter att uppleva naturreservatets naturvärden. Besökare ska kunna orientera sig och hämta kunskap om reservatet genom aktuell informationstavla.

Skötselåtgärder

Informationstavla med karta ska sättas upp vid lämplig plats vid området, se skötselplanekarta.

Övrigt

Förvaltning

Reservatsförvaltare är Länsstyrelsen i Örebro län.

Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska underhållas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

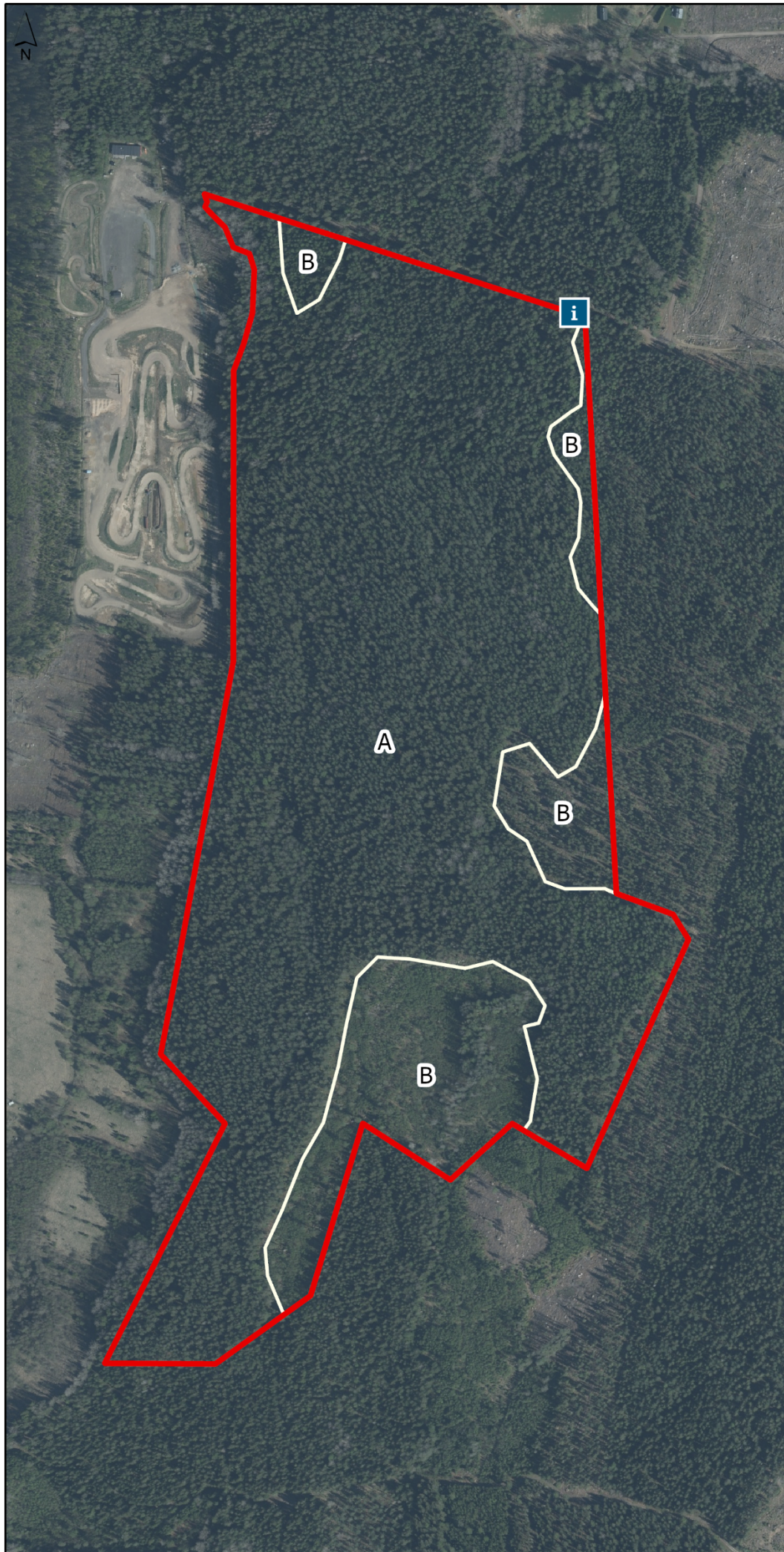
Uppföljningen av bevarandemål och syfte sker inom ramarna för Länsstyrelsens arbete med uppföljning av skyddad natur. Länsstyrelsen har för avsikt att framöver ta fram dokumentet *Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Örebro län*.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker. Om mera kostnadskrävande restaureringsåtgärder genomförs i reservatet (över 200 000 SEK) ska dessa följas upp inom länens obligatoriska uppföljning. Ytorna där åtgärderna genomförts ska följas upp separat så att åtgärdens effekter kan mätas.

Uppföljning av friluftsliv

Uppföljningen av friluftsliv kommer att ske enligt *Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Örebro län*.

Skötselplanekarta för naturreservatet

Lilla Strömtorpsskogen

Degerfors kommun
Beslutsdatum 2024-09-18
Dnr: 511-6668-2021

 Naturreservat enligt detta beslut
 Skötselområden

 Informationstavla

0 80 160 m

© Lantmäteriet
© Länsstyrelsen i Örebro län

